

Πώς Συνδέονται οι Δυσκολίες του Προφορικού και Γραπτού Λόγου με τις Μαθησιακές Δυσκολίες και τη Δυσλεξία

ΠΑΝΤΑΖΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Λογοθεραπεύτρια MSc 2 ΚΕΔΑΣΥ Β' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

- ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: κατανόηση προτάσεων και οδηγιών, λεξιλόγιο, γραμματική, σύνταξη, δεξιότητες αφήγησης και αναδιήγησης, χρήση του λόγου σε διάφορες συνθήκες επικοινωνίας
- **Ο λόγος αποτελεί τη βάση για πολλές σχολικές δεξιότητες**
- ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ: αναπαράσταση λέξεων, φράσεων και προτάσεων με γραπτά σύμβολα

Ορισμός δυσκολιών προφορικού λόγου

- **Ορισμός δυσκολιών λόγου:**

- Προφορικός λόγος: προβλήματα στην κατανόηση και παραγωγή ομιλίας, στην επεξεργασία του λόγου

- ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ-ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ-ΣΥΝΤΑΞΗ-ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ-ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Προφορικός Λόγος και Μαθησιακές Δυσκολίες

- Δυσκολίες στην κατανόηση προφορικών εντολών.
- Προβλήματα στη σύνθεση σωστών ή μεγάλων/ σύνθετων προτάσεων.
- Επίδραση στην ικανότητα συμμετοχής στη σχολική τάξη:
- Καθυστέρηση στην κατανόηση νέων εννοιών.
- Περιορισμός στην ανάπτυξη λεξιλογίου.

- Δυσκολία στην κατανόηση της σημασίας λέξεων, φράσεων ή κειμένων → Δυσκολίες στην ανάγνωση, την κατανόηση κειμένων, τη γραφή και την επίλυση προβλημάτων → επηρεάζουν και την ικανότητά να αποκτήσουν γνώσεις σε διάφορα μαθήματα, όπου η κατανόηση της γλώσσας είναι κρίσιμη. π.χ.:
- **Γλώσσα:** Δυσκολία κατανόησης κειμένων, ερμηνείας λέξεων με πολλαπλές έννοιες ή παραγωγής γραπτού λόγου.
- **Ιστορία:** Δυσκολία να κατανοήσουν σύνθετες έννοιες, γεγονότα ή αφηρημένες ιδέες.
- **Μαθηματικά:** Επηρεάζονται από την κατανόηση γλωσσικών προβλημάτων (π.χ., προβλήματα κειμένου).
- **Φυσικές Επιστήμες:** Πρόβλημα στην κατανόηση εξειδικευμένου λεξιλογίου ή περιγραφής φαινομένων.

○ Ορισμός μαθησιακών δυσκολιών:

- Οι μαθησιακές δυσκολίες είναι ένας γενικός όρος που αναφέρεται σε μια ανομοιογενή ομάδα διαταραχών, οι οποίες εκδηλώνονται με σημαντικές δυσκολίες στην πρόσκτηση και χρήση ικανοτήτων ακρόασης, ομιλίας ανάγνωσης, γραφής, συλλογισμού ή ικανότητας μαθηματικής. Οι διαταραχές αυτές είναι εγγενείς στο άτομο, αποδίδονται σε δυσλειτουργία του κεντρικού νευρικού συστήματος και μπορεί να υπάρχουν σε όλη τη διάρκεια της ζωής. Προβλήματα σε συμπεριφορές αυτοελέγχου, κοινωνικής αντίληψης και κοινωνικής αλληλεπίδρασης μπορεί να συνυπάρχουν με τις μαθησιακές δυσκολίες, αλλά δεν συνιστούν από μόνα τους τέτοιες. Αν και οι μαθησιακές δυσκολίες μπορεί να εμφανίζονται μαζί με άλλες καταστάσεις μειονεξίας (π.χ. αισθητηριακή βλάβη, νοητική καθυστέρηση, συναισθηματική διαταραχή) ή με εξωτερικές επιδράσεις, όπως οι πολιτισμικές διαφορές ή ανεπαρκής/ακατάλληλη διδασκαλία, δεν είναι το άμεσο αποτέλεσμα αυτών των καταστάσεων ή επιδράσεων (Hammill, 1990).

Γραπτός Λόγος και Μαθησιακές Δυσκολίες/ Δυσλεξία

- **Η Δυσλεξία ως Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία:**
Εστιάζει στις δυσκολίες ανάγνωσης και γραφής.
- Δυσκολίες ανάγνωσης:
 - Αργή και λανθασμένη ανάγνωση.
 - Μειωμένη κατανόηση κειμένου.
- Δυσκολίες γραφής:
Λάθη ορθογραφίας και ελλιπής ή κακή δομή προτάσεων.
 - Δυσκολία οργάνωσης και έκφρασης σκέψεων

ΔΥΣΛΕΞΙΑ

- Ειδική Μαθησιακή Δυσκολία:
 - Συνδέεται με μειωμένη φωνολογική επίγνωση.
Φωνολογική ενημερότητα είναι η ικανότητα του ατόμου να κατανοεί ότι οι λέξεις αποτελούνται από διακριτά μέρη, να αναγνωρίζει και να χειρίζεται με συνειδητό τρόπο τα φωνολογικά στοιχεία της γλώσσας.
 - Επηρεάζει την αποκωδικοποίηση λέξεων.
- Προφορικός λόγος:
 - Δυσκολίες στην ακουστική διάκριση.
 - Αδυναμία εξήγησης και περιγραφής ιδεών.
 - Κατανόηση και απομνημόνευση πληροφοριών.
- Γραπτός λόγος: αντικαταστάσεις γραμμάτων (π.χ. "β" στο αντί "δ").

ΔΥΣΛΕΞΙΑ

- Σχετίζεται άμεσα με πρώιμα προβλήματα στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού καθώς τα επίμονα προβλήματα στην ανάπτυξη φωνολογικών δεξιοτήτων φαίνεται να αποτελούν εμπόδιο στην εκμάθηση αποκωδικοποίησης του γραπτού λόγου. Από την άλλη η διαταραχή αναγνωστικής κατανόησης φαίνεται να επηρεάζεται από ένα ευρύ φάσμα γλωσσικών δυσκολιών του προφορικού λόγου, όπως προβλημάτων κατανόησης των λεξιλογικών εννοιών καθώς και προβλημάτων με γραμματικές δεξιότητες.

ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ

- Δυσκολίες στην:
 - Συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες.
 - Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Συναισθηματική επιβάρυνση:
 - Άγχος και χαμηλή αυτοεκτίμηση.
 - Αποφυγή σχολικών εργασιών.

Υποστήριξη και Παρεμβάσεις

- Στρατηγικές υποστήριξης:
 - Εξατομικευμένη διδασκαλία.
 - Χρήση πολυαισθητηριακών μεθόδων.
- Παρεμβάσεις από ειδικούς:
 - Λογοθεραπεία για βελτίωση του προφορικού λόγου.
 - Ειδική εκπαίδευση για το γραπτό λόγο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Οι δυσκολίες λόγου είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τις μαθησιακές δυσκολίες.
- Η έγκαιρη διάγνωση και παρέμβαση είναι κρίσιμες για την πρόοδο του παιδιού.
- Η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, γονέων και ειδικών είναι απαραίτητη για την υποστήριξη των μαθητών.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Ερωτήσεις ή απορίες;
- Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

